

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Ministerul de Finanțe exameniază noul tarif

Tariful vamal în Parlament

Ministerul de Finanțe a instituit o comisiune compusă din d-nii Const. N. Teianu și Ștefan Stănescu, secretarii generali ai acestui departament, I. Chintescu, directorul general al vănilor, D. Constantin directorul tarifelor vamale și Dăscălescu, director în ministerul de domenii. Această comisiune va examina și pune la punct lucrările întocmite de ministerul de industrie și comerț privitoare la noul tarif vamal și va face în același timp expunerea de motive precum și formele de depunerea tarifului în Parlament.

D. Virgil Madgearu, ministrul industriei și comerțului, a declarat că în cursul acestei săptămâni va depune în Parlament noul tarif vamal.

Noul tarif vamal va intra în vigoare, chiar în ziua depunerii lui în Parlament.

Legea vânzării auto-vehiculelor

D. ministru de justiție Gr. Iunian, în desbaterea Consiliului de miniștri a adus proiectele de lege pentru reglementarea vânzării în rate a auto-vehiculelor și mașinilor agricole precum și pentru modificarea unor dispozițiuni din legea de organizare judecătorească.

Cum va fi exploatat în viitor gazul metan

D. Virgil Madgearu, ministrul de industrie și comerț, a pregătit un proiect de lege în care reglementează exploatarea gazului metan, care se va face pe viitor în regie publică. Acest proiect de lege va fi depus în Parlament în seina actuală.

De cand se vor plăti nouvele impozite

Toate noile sporuri de impozite proiectate de guvern vor fi plătite pe întregul an, adică începând dela 1 Ianuarie.

Se exceptează, sporurile pe impozitul mobilier și impozitul pe salarii care vor fi plătite cu începere de la data votării legii.

Asigurările se statifică

Ministerul de Finanțe studiază chestiunea societăților de asigurare dela noi, urmând să li-se fixeze acestora un regim cu totul nou.

La beneficiile societăților, va fi părtaș și Statul. De asemeni tot prin noul regim se va impune societăților și asigurarea recoltelor în condițiuni foarte avantajoase pentru cazuri de secetă.

Când toate studiile vor fi terminate, se va întocmi un proiect de lege ce va fi supus Parlamentului.

„Minele de Cărbuni din Ardeal“ introduc curent electric și în Bontida

Acum doi ani, s'a înființat la Aghireș pe terenul societății „Minele de Cărbuni din Ardeal“ o puternică centrală electrică.

Societatea a făcut sforțări imense ca prisosul curentului electric să fie întrebuințat pentru luminarea străzilor periferice ale orașului Cluj. Acest proiect a eșuat, însă deoarece Uzinele Electrice din Cluj acoperă consumul întreg al orașului. După eșuarea acestui plan, Societatea Minele de

Cărbuni din Ardeal a început tratative cu satele învecinate, pentru aprovizionarea lor cu lumină electrică. Negociațiunile similare s'au angajat și cu comuna Bontida. Tratatивele s'au încheiat favorabil. Consiliul comunal al comunei Bontida a încheiat un contract cu direcțiunea Soc. Minele de Cărbuni din Ardeal, pe timp de 30 de ani. Prefectura județului a înaintat contractul, spre aprobare, Ministerului de interne.

Nagy német kölcsönt kap a temesvári Házépítő Szövetkezet

A temesvári Házépítő Szövetkezet házépítési akciója most nagy nekilendüléssel lép előre. Eddig huszonkét házat épített a szövetkezet, ami által lehetővé válik, hogy ebben az esztendőben

háromszáznál több ház építését végezze egyszerre.

Roosz Péter, a szövetség vezérigazgatója egy berlini nagy pénzcsoport meghívására tíz nap óta a német fővárosban tartózkodik, ahol tárgyalásokat folytat nagyobb pénzkölcsön

érdekében. Most aztán távirat érkezett tőle, hogy

a kölcsöntárgyalások eredményesen befejeződtek.

A német pénzcsoport összesen kilenc millió márkát bocsát a Házépítő Szövetkezet rendelkezésére. Ebből három millió márkát azonnal folyósítanak, a többi pedig a szükséghez képest. A szövetkezet tagjai, akik maguknak a szövetkezet által építtetnek családi házakat, a kölcsönt husz év alatt fizetik vissza.

Uj rendszer a fölgáz-szolgáltatásban

Madgearu Virgil ipar- és kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatot készített, amely teljesen új alapokon szabályozza a földgázszolgáltatást és a földgázszolgáltatások működését. — A földgáz kihasználása a jövőben — a miniszter tervei szerint — nyilvános ellenőrzés mellett fog történni. Az új fölgázrendszer-

ről szóló törvénytervezetet a miniszter a napokban terjeszti a parlament elé, amely még ebben az ülészakban letárgyalja és utána életbe is léptetik az új rendszert. A földgázfogyasztók ettől az új rendszertől remélik, hogy megszűnnek azok az anomáliák, amelyek eddig állandóan napirenden voltak.

A svédek átvették a romániai gyufagyárakat

A romániai gyufagyárakat július elsejével átvette a svéd Krüger-tröszt. Az összes gyufagyárakban június 29-ikén leállították a munkát és megkezdték a gyárak leltározását. A leltározási munkálatokat nyolc speciális képzettségű svéd mérnök végzi a Krüger-csoport Armstrong nevű vezérigazgatójának irányítása mellett. A leltározási munkálatok előreláthatólag egy hétig tartanak, a munkások fizetését azonban erre a hétre nem folyósították, ami indokolt elkeseredést váltott ki a munkások körében.

Ötvenmillióra emelte alaptőkéjét az Industria Iutei S. A.

A Banca de Cerdit Român és a Banca Chrissoveloni érdekeltségében alakult meg Bukarestben 1928-ban az Industria Iutei S. A. A vállalat a napokban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a részvénytőkét 30 millió lejről 50 millió lejre emeli fel és a tőkeemelés végrehajtásával az igazgatóságot bizta meg. Az igazgatóság a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján a részvénytőkének 30 millió lejről 50 millió lejre való felemelését határozta el 20.000 drb. 500 lej névértékű részvény kibocsátása által. Az új emissziót a régi részvényesek vették át teljes egészében. Az alaptőkeemelés már teljes lebonyolítást nyert.

Letartóztatták az aradi Poporala biztosító igazgatóját

Megirtuk, hogy az aradi Poporala biztosító intézet ellen számos bűnvádi feljelentést adtak be. Az elkészített szakértői vélemény szerint az intézet 4,109.304 lejjel károsította meg ügyfeleit. Megállapítást nyert, hogy a biztosító fiktiiv cég alatt működött, amikor a brassói főintézet fiókjának jegyezte be magát, amely cég nem volt bejegyezve. Az ügyészség a Poporala biztosító aradi igazgatója, Chisman Benzin ellen letartóztatási végzést adott ki és őrizetbe vette.

SĂPTĂMĂNA

Direcțiunea Generală P. T. T. a trimis circulare, în cari se precizează, că guvernul a autorizat exportul valutei streine fără autorizații speciale, până la o valoare de 70 mii lei.

Valută indigenă se poate exporta până la suma de 10 mii lei.

Sumele sunt a se împacheta în plic în prezența funcționarilor oficiali.

Dl. Anton Vogel directorul *Băncii Comerciale și Industriale Șvabești* din Timișoara s'a retras dela bancă.

Alegerile, cari au avut loc în 30 Iunie a. c., pentru camerele de industrie și comerț, zilele aceste au fost validitate.

Președinte al Uniunii Camerelor de Industrie și Comerț, după cum suntem informați, a fost designat dl. Mihail *Manoilescu*, fost secretar general la finanțe.

Uniunea Comercianților din Lipova, în 7 Iulie a. c. își serbatorește jubileul de 25 de ani.

La adunarea jubiliară vor participa și reprezentanții camerelor de industrie și comerț, împreună cu ai organizațiilor similare din Ardeal și Banat.

C. F. R. fac mari pregătiri în vederea exportului de cereale.

Delegația instituită pentru desfacerea campaniei de cereale, constatând, că nu sunt suficiente mijloace de export, a avizat să se comande locomotivele și vagoanele necesare.

Guvernul în urma insistențelor a procurat 100 locomotive în Germania, în contul reparațiilor. Dintre aceste, 20 locomotive vor sosi în scurt timp în țară.

Pentru înlesnirea exportului, după cum mai anunțasem, guvernul a votat 500 milioane.

La marea fabrică de vagoane „Unio” din Sătmăr, 300 lucrători au declarat grevă, pentru motivul, că nu li-s-au reinstit contractele colective.

Lucrătorii au mai cerut și un spor de 30 la sută, pe care fabrica l-a refuzat, pe motivul, că Statul și-a redus comenziile, și astfel a fost nevoită să-și reducă activitatea și fabrica, și în urma faptului, că guvernul a redus cu 20 la sută taxele vamale la produsele din cari fabrică și „Unio”.

Tratativele întreprinse nu au dus la nici un rezultat favorabil până acum.

După informațiile pe cari le deținem din sursa cea mai sigură, dl. Oskar Kaufmann, directorul general al Băncii de Credit Român tratează actualmente cu reprezentanții guvernului ungar, chestiunea garanțiilor de plată în despăgubirile optanților, fapt care a fost precum se știe — una din principalele cauze de neajungere la un acord definitiv în tratativele optanților.

Capitalul englez continuă să se cointerezeze în România

Capitalul englez, care a început să se intereseze mai de aproape de întreprinderile noastre a tinut să arate dorința lui de a lucra în România prin faptul că

unul din cei mai importanți financiari englezi,

Mr. Herbert *Lewis*, directorul general al soc. „*Union Assurance Company Limited*” a primit președinția societății de asigurare anglo-română „*Britania*”.

Alegerea s'a făcut cu voturi unanime în adunarea generală, ținută în zilele trecute, ca o recunoștință pentru sprijinul ce societatea engleză,

cea mai mare societate

de asigurare din Europa,

il dă societății „*Britania*”.

Situația publicată arată că fondul de asigurare al societății „*Britania*”

s'a urcat în cursul anului trecut, la 62,859.805 lei.

Veniturile din primele de asigurări au fost foarte favorabile, tot așa și asigurările platite.

Dl. Cristian *Penescu-Kertsch* a fost ales în consiliul de administrație.

După informațiunile noastre „*Comercial Union*” va lucra în România de acum foarte intens.

Feltămăștjăk halottaiból a Vingai Első Takarékpénztárt

Parasztgazdák Bankja néven reorganizálják a csődbe jutott Vingai Takarékot

Ez év elején feltűnést keltett a Vingai Első Takarékpénztár fizetésképtelensége. A csődeljárástól függetlenül bűnügyi eljárást is indítottak *Klemann Sándor*, a bank vezérigazgatója ellen, aki öngyilkosságot követett el. A csődbe került pénztár ügyében most váratlan fordulat történt. *Romanov Florián dr.* csődtömeg gondnok megállapította, hogy a bank megmenekülhet a csődtől.

A takarékpénztárnak kétezer betétese van

és a csődtömeg gondnok érintkezésbe lépett az igazgatósággal és a betétesekkel, valamint a többi hitelezővel egy csendes likvidáció érdekében. Ez a kísérlet sikerrel jár. Eddig a betétesek hatvan százaléka közölte a csődtömeg gondnokkal, hogy hajlandó hatvan százalékban kiegyezni. Valószínű, hogy a többi is csatlakozik ehhez a

megállapodáshoz. Amennyiben ez a tárgyalás teljes sikerre vezet, egy az igazgatóság a csődtömeg gondnokkal egyetértésben a temesvári törvényszéktől kéri a csőd feloldását.

Ezekkel az egyezségi tárgyalásokkal párhuzamosan új bankalapítás készül Vingán. Parasztgazdák Bankja néven új részvénytársaságot alapítanak, — jórészt a jelenlegi részvényesek.

Az új bank végezné a fizetési válságba került Vingai Első Takarékpénztár felszámolását

és egyezségi munkáit olyképpen, hogy a betétesek a pénzükért az új bankban részvényeket kapnának és az újabb részvényesek készpénzzel járulnának a bankalapításhoz. Értesülésünk szerint a közeli napokban a temesvári törvényszékhez már benyújtják a csődfeloldási kérvényt.

Industria Textilă din Buhuși continuă să se desvolte

Industria Textilă din Buhuși și-a avut adunarea generală săptămăna trecută, înregistrând o continuă dezvoltare. E destul să subliniem faptul că imobilele cari figurau la activ, înaintea războiului,

cu 3,208.000 lei aur, figurează și astăzi,

în același loc, însă cu 3,208.000 lei hărtie.

În administrația societăților noastre anonime sunt puține exemple de citat în această direcție. Constatăm afară de aceasta

o continuitate în facerea de rezerve.

Într'adevăr la un capital de 400 milioane rezervele. Împre-

ună cu cele alocate de consiliu se urcă la

180,750.000, deci la aproape jumătatea capitalului.

La inventar cifra depozitelor de marfă s'a încheiat cu un rest foarte însemnat rămas nevândut, însă de atunci, în cursul anului 1929, a fost vândut în cea mai mare parte. În fine, observăm că societatea a avut grijă să înființeze în aceste vremuri de criză, și

să doteze cu 10 milioane un fond pentru asistență socială.

Ar fi de dorit, ca și alte societăți să imite un asemenea gest generos.

A H É T

A postaügyi vezérigazgatóság rendeletet küldött szét, amely szerint a mai naptól kezdve pénzügyminiszteri engedély nélkül is lehet bel- és külföldi valutát külföldre küldeni. Bel-földi valuták tízezer lejig, külföldi valuták hetvenezer lej értékig továbbíthatók ily módon pénzes levélben. A pénzt az előírt módon, a postai tisztviselő jelenlétében kell a borítékba behelyezni.

Vogel Antal, a Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. temesvári igazgatója kilépett az intézet kötelekéből.

A Romániai Bánya és Kohóművezetők Országos Egyesülete, amelynek székhelye Péterrozsényban van, e hó 19., 20. és 21-én tartja meg ötödik rendes közgyűlését Nagybanján.

A Kereskedelmi és Iparkamárák választásainak eredményeit a napokban fogja validálni a Kamarák Országos Szövetsége. Amint beavatott helyről értesülünk, az Iparkamárák Szövetségének elnökévé *Manoilescu Mihály* volt pénzügyminiszter-helyettes fogják megválasztani, aki a bukaresti kamara ipari szekciójának elnöke.

A Lippai Kereskedők Egyesülete július 7-én ünnepelte meg fennállásának 25 éves évfordulóját. Az ünnepélyen megjelentek az erdélyi és bánági kereskedelmi kamarák és rokon egyesületek képviselői.

A C. F. R. nagy előkészületeket tesz a gabona-export lebonyolítására, A delegált bizottság megállapította, hogy vagon elegendő számban áll az export rendelkezésére, csupán mozdonyokban van hiány. A C. F. R. tárgyalásokat kezdett Németországgal 100 új mozdonyok jövátételei számlára való beszerzése iránt, ezenkívül 20 mozdonyt már a legközelebbi jövőben fog beszerezni a vasút. Itt említjük meg, hogy a kormány a termés finanszírozására a szövetekezett útján 5.000.000 lej hitelt bocsájt a földművesek rendelkezésére.

Szatmár legnagyobb ipartelepén, az Unio vagongyárban 300 munkás sztrájkba lépett, A munkások 30 százalékos fizetés emelést követeltek, amit a gyár vezetősége az általános gazdasági helyzetre és arra való tekintettel, hogy a kormány azoknak az iparcikkeknek a behozatáli vámját, amelynek előállításával az Unio gyár foglalkozik 20 százalékkal leszállította, a kérését nem teljesítette. A közvetítő tárgyalások a gyár és a munkások között a munkásság merev magatartása miatt nem vezettek eredményre. A gyár redukált üzemmél dolgozik.

A Bánsági Textilgyárosok Szövetségének közgyűlése

Gazdasági válság és tökeszegénység ássák a sirját a belföldi iparnak

A közmunkák megindítása nélkül nem javulhat a helyzet — Mit várhat a textilipar az új vámtarifától — Tóti Rezső belga kir. konzul ünneplése a Bánáti Textilgyárosok Szövetségének közgyűlésén

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” arad-bánsági szerkesztőségétől

A Bánsági Textilgyárosok Szövetsége e héten tartotta meg közgyűlését Temesváron, amelyen Tóti Rezső vezérigazgató, belga királyi konzul elnököl. A Gyapjuipar nagy tanácskozó termében folyt le a közgyűlés és azon mintegy harminc szövetségi tag volt jelen. Tóti elnök megnyitó beszédében élénken világított reá a mai általános gazdasági helyzetre és találó képét adta a piac küzdelmes sorsának.

A textilipar ma nem a legkedvezőbb körülmények között él. Nagy fogyasztási válság mutatkozik a romániai közgazdasági életben, amely azonban nem egyedülálló tünet, mert Európa többi részén is érezhető.

A gazdasági válság mellett Romániában még a tökeszegénységgel is meg kell birkóznunk.

A külföld bizalma még nem fordult annyira felénk, hogy számolni lehetne a rekonstrukcióhoz szükséges külföldi tőkével.

A javulás egyedüli lehetősége az volna, ha a kormány az iparnak nagy szállításokat adhatna, továbbá ha megindulna intenzív keretben a nyilvános munka, a vasút és a posta reorganizálása, az utépítés és a lakásépítés a lakásínség enyhítésére. Ez mind olyan injekció erejével hatna, amely a gazdasági életet fellendítené. A szükséges tőke azonban nem áll rendelkezésre. A koncentráció az iparban és így a textiliparban is, ezidő szerint inkább leépítést jelentene. Az állam az exportnál úgy lehetne az ipar segítségére,

ha a nyers anyagokra kivett vámot az export után visszatéríti.

Különösen a Balkán-államokban a romániai export igen élénk lehetne, a selyem kivételével. Nagy veszély fenyegeti az európai piacokat az amerikai ipari és gazdasági túlprodukciónak részéről, amely kérdés még behatóan foglalkoztatja majd az európai illetékes köröket.

Ezután Donáth Alfréd dr. szövetségi titkár részletesen beszámolt a szövetség múlt évi tevékenységéről. A szövetség tagjainak száma negyvenkettőről

negyvenhétre emelkedett.

Tolnay János dr., a Gyapjuipar bukaresti képviselője, ismertette a készülő vámtörvényintencióit.

Az új vámtarifa életbe-

léptetése már küszöbön áll.

A kormány törvényjavaslat alakjában óhajtott a tarifát a parlament elé vinni, de az egy-két heti parlamenti tárgyalás spekulációra adhatna alkalmat. Ennek következtében a kormány kompromisszumos megoldást talált, rendeletileg lépteti életbe az új vámtarifát, de azt a parlament utólagos szankciója alá bocsátja törvényjavaslat formájában az apróbb módosítások megejtése céljából. Az ipar és főleg a nagyipar, ha nincsen is teljesen megelégedve a bekövetkezendő vámmódosításokkal, mégis

jobb helyzetben lesz, mint ahogyan a kormány uralomra jutásával gondolták.

Az általános vámleszállítások egyes tételeknél tíz-husz százalékos között mozognak, vagyis ugyanannyit tesznek ki, mint amennyit az előző kormány ál-

tal hátrahagyott kész törvényjavaslat tartalmazott.

Ott, ahol ennél nagyobb vámleszállítások vannak, ott az ipar maga indítványozta ezeket, mivel vagy paraszttömegcikkekről van szó, vagy pedig olyan cikkekről, amelyeknek termelését a belföldi ipar fokozatosan feladja. Madgearu ipari és kereskedelmiügyi miniszter

a textilipart érintő vámtarifális kérdéseknél nagy megértést tanúsított.

Ő volt az első miniszter, aki kisebbségi nyelven tárgyalva az érdekeltekkel, a legnagyobb szakértelemmel és jóindulattal állott mindenkinek rendelkezésére és ha meg lehetett győzni, készséggel tett az iparnak engedményeket,

A közgyűlés, mely egyébként programmszerűen folyt le meleg ovációban részesítette Tóti Rezsőt, a szövetség nagykonceptiójú elnökét.

Conzernul suedez Krügeria în primire fabricele de chibrituri din România

Toate fabricele de chibrituri din România și-au încetat activitatea

Fabricile de chibrituri au ajuns, conform contractului încheiat, în posesiunea trustului Krueger.

Fabricile din toată țara au încetat de Sâmbătă lucrul ca să se poată proceda la inventar.

Se crede că, până săptămâna viitoare, această procedură să fie terminată și fabricile vor putea relua lucrul.

Pentru preluarea fabricilor au sosit în țară 8 ingineri

tehnicieni specialiști ai trustului Krueger, afară de directorul general d. Armstrong, care e în țară de aproape o lună.

Nu s'a transat încă chestiunea salariului muncitorilor pe timpul cât va dura inventariul. Chestiunea aceasta e încă în discuție.

În ce privește conducerea fabricilor, suntem informați că directorii fabricelor rămân și mai departe la postul lor.

Fabricanții metalurgiști își înființează o centrală de desfacere în București

Am anunțat la timp, că fabricanții metalurgiști din România, au avut o sedință în Brașov, unde reprezentanții celor nouă fabrici metalurgice din România,

au încheiat acorduri în principiu,

pentru apărarea intereselor branșei.

În decursul desbaterilor s'a hotărât să se înființeze și o centrală de desfacere.

Centrala de desfacere

își stabilește sediul în București,

după cum suntem informați în prezent.

Prin noua centrală de desfacere se intenționează

să se contingenteze producția,

reglementându-se activitatea.

Luna aceasta metalurgiștii vor avea o nouă întrunire în Brașov, pentru a se desbata modalitățile necesare înființării unui cartel.

O nouă fabrică de vase emailate și armatură

La Ploești se înființează o fabrică de vase de fier și emailate, de țevi și armatură.

Întreprinderea a început deja construirea fabricii, deoarece revizuirea tarifului vamal promite perspective favorabile atât în ce privește vasele emailate, cât și țevile și armatura. Lucrările de construire progresaază rapid, încât în luna Septembrie se vor monta și mașinările necesare.

Între fondatorii fabricii se află cointeressații din industria grea poloneză, concurentă a conțernului Mannesmann.

Dintre capitaliștii indigeni se află printre fondatori până acum două case comerciale bogate una din Ploești și alta din București.

La Sighișoara se vor înființa mari fabrici cu capital american

Un important consorțiu financiar american a luat contact cu cercurile autorizate, interesându-se dacă

în regiunea Sighișoara s'ar putea aduce în timp cel mai scurt conducte de gaz metan,

ca să se poată crea acolo o serie de noi stabilimente industriale.

Conșorțiul financiar american a primit toate lămuririle necesare și asigurarea că în programul de activitate a noii conduceri a societății gazului metan,

primele centre din Ardeal, cari vor primi gaz metan

vor fi orașele Sighișoara, Cluj și Sibiu.

În consecință consorțiul financiar a plecat la Sighișoara, pentru a încheia contractul pentru cumpărarea de terenuri, pe cari se vor înființa mari fabrici.

Arestarea directorului institutului de asigurări „Poporala” din Arad

Contra institutului de asigurări „Poporala” din Arad, după cum am mai anunțat, s'a făcut denunț, penal, pe motivul, că a dăunat cu 4,109.304 lei pe clienții săi.

În decursul cercetărilor întreprinse s'a constatat, că institutul funcționează ca filială fictivă a institutului cu același nume din Brașov, care însă nu a fost înregistrat.

Parchetul din Arad a emis mandat de arestare contra dlui Chișman Benzin.

Conșorțiul morilor „Reiter” din Banat cere moratoriu

Conșorțiul morilor Reiter, din Lovrin, Becicherecul Mic și Câmpina a cerut moratoriu, arătând că activul întrece pasivul.

Citiți „Lemnul”

Necesitatea organizației forestiere o precizează și reprezentanții branșei

Declarațiile unor reprezentanți ai branșei forestiere

În numărul trecut al ziarului am publicat un articol, în care se preciza, dacă este necesară sau nu o organizație forestieră.

Articolul publicat a provocat mare senzație și interes în cercurile de branșe. Din acest motiv am crezut necesar, ca să solicităm părerile reprezentanților branșei, având în vedere importanța, ce se atribuie organizării.

DI Martin Mairovitz

directorul general al întreprinderii forestiere M. Mairovitz și Fii din Arad, solicitat de noi în chestia organizării, ne-a declarat următoarele:

— Eu sunt de părerea, că necondiționat

avem nevoie o organizație forestieră

în actualele împrejurări.

Fiecare branșă își are interesele proprii în ramura forestieră, dar este necesar, ca aceste interese să fie armonizate printr-o organizație solidară, să reprezinte branșa în afară și înăuntru și în care organizație să fie reprezentați toți membrii branșei forestiere.

— La înființarea unei organizații este necesar, ca inițiativa și

conducerea să fie incredințată unor reprezentanți chibzuiți și inițiați în branșa forestieră,

care reclamă foarte multă știință.

— O organizație este necesar ca să încadreze în sânul său pe toți membrii branșei, pentru ca

această organizație să fie a tuturor,

cari sunt adevărați membri ai branșei.

— Organizația se recomandă și pentru motivul, că prin ea.

întreprinderile pot să își estindă activitatea

în regiuni mai depărtate.

— În orice împrejurare, în actuala situație

exploatarea și comerțului de lemne au căzut,

dacă nu au avut capitalul necesar sau specializarea cerută. În consecință acuma au rămas numai firme solide, cari pot să contribuie în cele mai mari proporții la înființarea unei organizații solide.

DI. Edmond Heller

directorul general al întreprinderii forestiere „Patria” ne-a declarat următoarele:

— Atât din partea mea, cât și din partea firmei

eu cred salutară o organizație forestieră,

care are menirea să se ocupe intensiv de interesele reprezentanților branșei forestiere. Firma de sub conducerea mea, sprijinește orice acțiune, care are menirea să promoveze interesele branșei.

DI. Edmond Feld

directorul general al *Industriei Forestiere din Lomaș*, ne-a declarat următoarele:

— O organizație forestieră este necondiționat necesară, dar organizația va întâmpina

enorme dificultăți având în vedere diferitele interese ale reprezentanților branșei forestiere. Doar există întreprinderi forestiere, cari exportează, altele cari produc pentru consumul indigen, iar altele cari produc numai specialități. Dacă însă se va aranja situația în așa fel, ca

să se poată armoniza interesele diferitelor ramuri forestiere,

atunci se vor putea realiza mari progrese. Dar

aceste interese se pot armoniza numai în cadrul unei organizații,

care să reprezinte întreaga branșă.

Tr. Chirilă.

A Milanóban letartóztatott aradi kereskedő érdekében diplomáciai intervenciót sürget az aradi kereskedelmi testület

Az ország komoly kereskedői nem azonosítják magukat Hirschfeld Mór ügyével, akinek machinációi nem tüntetik fel kedvező színben a romániai kereskedelmet — állapítják meg az olasz piaccal dolgozó importőrök

Hirschfeld Mór közismert aradi nagykereskedőnek Milanóban történt letartóztatása éles visszhangot keltett a kereskedelmi körökben. Az aradi kereskedők ellen tudvalevőleg az egyik milanói cég hitelezési csalás címen feljelentést tett, melynek alapján Milanóban letartóztatták.

Az aradi Kereskedelmi Testület a napokban ülést tartott amelyen az elnökség előterjesztésére foglalkoztak Hirschfeld ügyével. A testület vezetősége elhatározta, hogy *Mironescu* külügyminiszterhez delegációt küld és felkéri arra, hogy diplomáciai intervenciót tegyen Hirschfeld Mór kiszabadítása érdekében.

A kereskedő testület intervencióját nagykereskedői körökben nem tartják indokolt-

nak. Hirschfeld Mór ügyével nem azonosíthatják magukat az olasz piaccal dolgozó nagykereskedelmi cégek, még kevésbé az ország egész kereskedőtársadalma, mert ez az ügy kizárólag Hirschfeld és a Milanói cég ügye. Ugyanis közismert tény Aradon, hogy Hirschfeld maga idézte elő a konfliktust. Az üzleti könyvek átvizsgálása nélkül senki sem tudhatja, hogy nem-e adott valóban okot arra, hogy hitelezési csalás miatt megtegyék ellene a bűnvádi feljelentést. Ezért diplomáciai konfliktusokat kezdeményezni igen veszélyes, mert egy ilyen lépés a romániai kereskedelem amugy is mélyen aláásott presztizsét még kedvdzötlenebbé teheti a külföld előtt.

Banca Națională a răspuns Asociației Băncilor

Banca Națională a României a răspuns memoriului, pe care i l'a înaintat „Asociația Băncilor” și în care aceste criticau metodele Băncii Naționale, întrebuintate după stabilizarea monetară.

În acest răspuns se justifică măsurile incriminate și se fac contraacuzățiuni băncilor, ceea ce face să se prevadă că conflictul nu se va termina aci.

În primul rând, memoriul băncilor acuza Banca Națională că a restrâns portofoliul de scont în mod neprevăzut.

Reescontul băncilor în Februarie

Banca Națională răspunde, că afirmația este neîntemeiată. La 7 Februarie în ziua stabilizării monetare, reescontul

băncilor la Banca Națională era de 8.065.000.00 lei.

La 31 Mai reescontul acela se cifra la 8.292.000.000 lei. Deci n'a fost o scădere, ci un spor de 227 milioane lei.

Băncile particulare n'au uzat de credite

Dimpotrivă băncile particulare n'au uzat de creditele ce le aveau la dispoziție.

Dovadă, că la 7 Februarie creditele neutilizate de bănci se cifrau la 950 milioane lei, iar la 31 Mai suma neîntrebuintă de bănci din portofoliul scontului era de două miliarde 300 milioane lei.

Posibilitățile de reescont au fost mărite de către Banca Națională cu un miliard 600 mi-

lioane lei, peste suma de 8.292.000.000. Din acest spor băncile n'au folosit decât 250 milioane lei.

Micșorarea emisiunii

A doua acuzațiune era, că Banca Națională tinde la micșorarea emisiunii. La aceasta, Banca Națională răspunde că acuzatori nu țin seama de mecanismul emisiunilor biletelor unei bănci de emisiune.

Banca Națională și-a luat răspunderea menținerii stabilității monetare. Ca urmare, ea nu poate să emită bilete decât pe cale de scont și lombard, sau pe cale de schimb atunci când i-se prezintă aur sau devize spre cumpărare. Deci emisiunea va crește atunci când i-se vor vinde mai multe devize, sau i se va prezenta un portofoliu mai mare reescontabil; din contra emisiunea va scădea atunci când i se vor cere mai multe devize cari se plătesc cu lei aflați în circulație.

Reducerea circulației fiduciare

Banca Națională acuză apoi băncile că au provocat reducerea circulației fiduciare, cerând devize în mari cantități, în loc să se folosească de cantitatea de scont ce le sta la dispoziție.

Urcarea taxei scontului

În sfârșit, altă acuzare era că Banca Națională a urcat taxa scontului.

Banca Națională răspunde la această acuzare:

Urcarea taxei de scont e dictată de băncile de emisiune din străinătate. Ori de câte ori acelea vor urca taxa de scont, o va urca și banca noastră de emisiune, pentru a nu se produce perturbarea în plățile ce se fac în străinătate. Urcarea din urmă dela noi a fost necesară și pentru a se opri eșirea din țară a devizelor, eșire ce luase proporții în urma urcării scontului la băncile străine.

Dovadă că urcarea taxei de scont la noi a corespuns unei necesități, e faptul că în luna Iunie Banca Națională n'a trebuit să vândă devize proprii, ci a putut să cumpere.

Urcarea dobânzilor

Apoi Banca Națională trece și aici la ofenzivă, acuzând băncile că sub pretextul urcării scontului au urcat și ele dobânzile și afirmă că portofoliul băncilor la reescont nu e de cât de opt miliarde lei, adică 20 la sută din capitalurile de cari dispun, ce se cifrează la peste 40 miliarde. De unde rezultă că urcarea taxei de scont numai în în mică parte atinge interesele băncilor.

Tonul și contra acuzările aduse de Banca Națională în răspunsul acesta, este probabil că va provoca o nouă scrisoare a Asociației Băncilor, prin care aceasta să lămurească lucrurile.

NOTE

*

Reorganizarea contabilității Statului

Dl Mihai Popovici, ministru de finanțe, a făcut presei un expozeu, arătând necesitatea reorganizării contabilității Statului.

Dl Popovici este de părerea, ca nu se poate exercita un control eficace pe baza vechei legi a contabilității și din acest motiv era necesară o nouă lege.

Noul proiect de lege, care are menirea să reorganizeze contabilitatea Statului, după dl Popovici, va avea inovații, cari vor face imposibil abuzurile, putându-se constata repede orice sustragere.

Bugetul va figura pe intervalul dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie a fiecărui an și nu ca și până acuma, dela 1 Ianuarie până la 30 Iunie a anului următor.

Pentru alcătuirea bugetelor, se instituie o secție specială în Ministerul de Finanțe. Controlul va fi represiv și preventiv.

În ministere vor funcționa controlori, cari vor revizui contractele și mandatele de plată. Fără viza acestor controlori nici o obligațiune nu este validă.

Pentru împiedecarea abuzurilor la licitații, guvernul va institui un organ central de licitații în Ministerul de Finanțe.

Guvernul va legifera și controlul averii funcționarilor, ale căror salarii se vor achita în viitor la prima fiecărui luni.

Clujul plătește 3,500.000 lei

Consiliul municipal din Cluj, este obligat să plătească în decurs de 15 zile 3,500.000 lei unui director concediat dela Uzinele Electrice.

Consiliul municipal, instalându-se la Primăria, din Cluj, a fost de părerea, că dl Roata, director pe atunci la Uzinele Electrice ale orașului, nu este corespunzător pentru conducerea Uzinelor Electrice.

Fără să aibă în vedere obligațiile orașului, Consiliul a concediat pe dl Roata din postul de director al Uzinelor Electrice. Chestia a ajuns la Tribunal, care acuma în al doilea rând a constatat, ca dl Roata a fost concediat ilegal. Astfel orașul a fost obligat să-i achite o despăgubire de 3,500.000 lei pentru nerespectarea obligațiilor luate.

Despăgubirea este a se achita în decurs de 15 zile, sub sancțiuni de execuție.

Sentința Tribunalului precizează, că un funcționar conducător nu poate fi concediat de azi pe mâine și dacă totuși s'a întâmplat, a fost o îndolență.

Marea droguerie M. Rózsa „Royal“ din Cluj continuă să se desvolte

Societatea, urcând capitalul întreprinderii la 10 milioane lei, și-a stabilit un vast program de activitate

Marea droguerie „Royal“ din Cluj care a fost proprietatea dlui Maurițiu Rózsa s-a schimbat, în zilele din urmă, în societate anonimă. Noua societate anonimă ce și în relații mondiale reprezintă în România cele mai mari două fabrici chimice germane: Behringwerke A. G. din Mahrburg și Chemische Fabrik von Sandoz din Bazel, a ținut adunarea de constituire la 26 Iun. a. c. Capitalul social al întreprinderii este de 10 milioane lei și fost semnat în întregime de către fondatori.

În adunarea de constituire au fost aleși ca membrii în direcțiune dnii: președinte: I. G. Pamfil prof. univ. conducătorul laboratorului dela Universitatea din Cluj, Maurițiu Rózsa director general, dr. Ștefan Lăday, Mihai Hartmann director executiv și dr. Iosif

Fischer deputat. Membrii comitetului executiv cu drept de procură dnii: Albert Ehrenfeld, Francisc Hartmann, Miksa Spielmann, Francisc Butyka, Iosif Abraham șefcontabil și Ludovic Neumann conducătorul secției de propagandă.

Noua societate anonimă ce funcționează sub titlu: Marea Droguerie M. Rózsa Royal S. A. își va amplifica uzina. Deja au și început mari lucrări de transformare. Direcțiunea societății pentru desvoltarea întreprinderii a elaborat un vast program a cărei realizarea va începe în curând. Noua societate anonimă cuprinde în sine drogueria detalistă din Piața Unirii a dlui Maurițiu Rózsa ce în urma tranzacțiunei aparține societății funcționând și pe mai departe pentru vânzările în detail.

Részvénytársasággá alakult át a kolozsvári Rózsa „Royal“ drogueria

A kolozsvári „Royal“ droguerie, mely Rózsa Mór tulajdonát képezte, a napokban részvénytársasággá alakult át. Az új részvénytársaság, mely a világlégkörben is a legnagyobb két német vegyészeti gyárnak, a marburgi Behringwerke A. G. és a baseli Chemische Fabrik von Sandoz romániai fiókerakata, június 26-án tartotta alakuló közgyűlését. A vállalat

10 millió lej alaptőkével alakult meg,

amit az alapítók teljes egészében lejegyeztek.

Az alakuló közgyűlés az igazgatóság tagjait a következőket választotta meg: Elnök: I. G. Pamfil egyetemi tanár, a kolozsvári tudományegyetem gyógyszerlaboratóriumának vezetője, Rózsa Mór vezérigazgató, Lăday István, Hartmann Mihály ügyvezető-igazgató és dr. Fischer József kamarai képviselő. A

végrehajtóbizottság tagjai cégjegyzési jogosultsággal: Ehrenfeld Albert, Hartmann Ferenc, Spielmann Miksa, Butyka József, Abraham József főkönyvelő és Neumann Lajos, a propagandaosztály vezetője.

Az új részvénytársaság, melynek a teljes cége: M. Rózsa „Royal“ Nagydrogeria Rt.

üzemét tetemesen kibővíté,

és máris jelentős átalakításokat hajtott végre. A részvénytársaság igazgatósága egyébként a vállalat további terjeszkedésére nagyarányu programot dolgozott ki, amelynek a végrehajtását a közeljövőben meg is kezdi. Az új részvénytársaság feloleli Rózsa Mór főtéri detail drogueriáját is, mely tranzakció következtében a vállalat szerves részét képezi és mint a részvénytársaság detail-osztálya fog tovább működni.

Institutul de asigurare „Franco-Română“ continuă să progreseze

Adunarea generală, care a avut loc la București s'a convins de seriozitatea conducerii institutului

Societatea de asigurări „Franco Română“ și-a avut adunarea generală în București, în ziua de 1 Iulie a. c. sub prezidenția dlui colonel N. Drosso, directorul reședințelor regale.

Din raportul consiliului reiese că primele încasate de societate în anul 1928, cu toată selecționarea riscurilor mai cu seamă în ramura „Incendiu“ au

atins suma de lei 64.607.817.14.

Daunele plătite până la sfârșitul anului 1928 s'au ridicat la suma de lei 107.951.478.91.

Stocul afacerilor în ramura „Viața“ s'a ridicat la suma de lei 506.882.196.

Ăcest stoc important precum și datele mai sus înșirate dovedesc importanța și seriozitatea acestei societăți de asigurare.

DIANA

sósorsesz, vezérképviselőt „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

FIGYELŐ

Az államháztartás

Popovici Mihály pénzügyminiszter expozét tartott a sajtó képviselői előtt az állami költségvetés reorganizálásáról. Popovici szerint a régi törvény alapján lehetetlen effektív ellenőrzést gyakorolni. Az új törvényjavaslat tekintetbe veszi a visszaéléseket és a pénztárak ellenőrzése oly módon fog történni, hogy a csalások lehetlenné válnak, vagy legalább is azonnal felfedezhetők legyenek. A törvény kötelezővé teszi az állami birtokállomány leltározását, A költségvetési év január elsejétől december 31-ig fog tartani és nem úgy, mint eddig, január elsejétől a következő év június végéig. A pénzügyminisztériumban külön költségvetési osztály fog gondoskodni reális budgetek előkészítéséről. Az ellenőrzés represszív és preventív lesz. A minisztériumok mellett ellenőrök fognak működni, akik kontrolálják a szerződéseket, az utalványokat és akiknek láttamozása nélkül semmilyen kötelezettség nem érvényes. Az árlejtéseknél történő csalások megakadályozására központi árlejtési szervet létesít a pénzügyminisztérium. Az állam bevezeti a tisztviselők vagyonának ellenőrzését. A tisztviselők fizetését ezentul minden hó elsején fogják kifizetni.

Ehhez az expozéhoz alig kell kommentárt fűzni. Ami a múlté — a múlté. De kezdődjék meg végre a portán belül a tisztító munka, mert hogy egy pénzügyminiszter ilyen leplezetlenül bevallhatja, hogy történtek és történhetnek egy állam háztartásában szemérmetlen visszaélések, az már több mint botrány...

Kolozsvár — 3.500.000 lei

Kolozsvár városa 15 napon belül három és félmillió lejt köteles az egyik városi üzem elbocsájtott igazgatójának kifizetni. A város tanácsa ugyanis, amikor elfoglalta hivatalát úgy találta, hogy Roata igazgató, a városi villamosmű vezetője nem felel meg annak a pozíciónak, amelynek betöltésére szerződött az előző városi tanács. Az új városi tanács úgy képzelté, hogy máról holnapra kiteszi állásából Roata igazgatót, tekintet nélkül arra, hogy a város előző vezetői milyen szerződést kötöttek vele. Az ügy a törvényszék elé került, amely most másodfokon állapította meg a tanács jogtalan eljárását és kötelezte a várost, hogy három és félmillió lejt kártérítést 15 napon belül fizessen ki, ellenkező esetben végrehajtást fogantatásának ellene.

A törvényszéki döntés szerint a város urainak nem volt jogukban máról holnapra kiténni állásából egy vezető tisztviselőt és ha mégis megtették ez enyhén szólva, könnyelműség volt.

Eszünk ágában sincs Roatát védelmünkbe venni, azonban ezt az ügyet a tanács másképp is likvidálhatta volna. Sajnos, eső után köpenyeg, a felelősség ugyan a tanácsé, de a három és félmillió lejt a város adófizetőit terheli. A jövőben tehát valamivel több körültekintést, tisztelt városi tanács!

Societățile „holding“

de Dr. Emil Borda

secretar al Camerei de Comerț și Industrie din Cluj

Problema, pe care mi-au pus-o, este demonstrarea felului în care au luat naștere cele mai înalte formațiuni capitaliste, pe cari viața de toate zilele, fără de-a le cunoaște, trebuie să le resimte în toate consecințele lor adeseori dezastruoase, cari însă dau caracterele permanente vieții noastre capitaliste. Pentru că să putem urma dezvoltarea unei vieți economice, cu un trecut așa de vast, va trebui mai înainte să examinăm ce este viața capitalistică și cari sunt forțele vii, cari acționează în structura ei.

Trebuie să plecăm dela omul de toate zilele, care pe lângă căutarea hranei, se gândește la ziua de mâine, adică își formează rezerve de bunuri, cari să-i servească în caz de incapacitate de-a produce, sau să-l ajute atunci când forțele sale nu sunt suficiente, pentru satisfacerea trebuințelor.

În acest stadiu, pe care îl numim economică, la întreprinderii individuale, în care persoana sprijinită în activitatea ei numai de capitalul propriu, formând astfel unitatea economică de producție, ce se numește întreprindere, soarta antreprenorului este legată cu desăvârșire de întreprinderea sa, sau, se mai zice, că nu există o divizare a riscului.

Din experiența de toate zilele sunt deobște cunoscute riscurile, sau pericolul, cărora le sunt expuse întreprinderile și cari le dau însăși caracterul de întreprindere acestor formații economice.

Este firesc deci, că omul a căutat mijloace de consolidare a situației sale, pe cari practic le-a găsit în așa numita divizare a riscului sau participare la mai multe întreprinderi simultan. Cum acest deziderat nu este realizabil, decât prin împărțirea capitalului în diferite întreprinderi și deoarece necesitatea de producere a capitalului este și mai imperioasă la oamenii incapabili de lucru, realizarea acestui deziderat s'a înfăptuit prin devenirea impersonală a capitalului, sau prin acționarea independentă de proprietar a capitalului, ca factor economic.

Prin acest fenomen s'a pus bază vieții apitaliste în care trăim azi și care se caracterizează tocmai prin faptul de colaborare a capitalurilor mai multor persoane și care, economică înseamnă o concentrare capitalistică, sau o acumulare de forțe, pentru producția rațională. Nu trebuie să insistăm asupra utilității de concentrare a forțelor, căci noțiunile de raționalizare și diferențiere a muncii, cari nu sunt posibile decât prin colaborarea, sau concentrarea de forțe, justifică pe deplin necesitatea acestor concentrări economice. Vom continua deci de a examina formele în care se manifestă aceste concentrări capitaliste, înțelegând însă formațiunile economice ca trusturi cartele, pooluri, ringuri, și în sfârșit societăți de ținare și control, iar nu formațiunile juridico-formale, ca societăți în nume colectiv, în comandită, cu răspundere limitată etc.

Technic s'a realizat până azi, în modul cel mai eficace concentrarea de capitaluri, prin sistemul

acțiunilor, cari fac posibilă concentrarea de capitaluri la infinit și a căror limită minimală este dată numai prin considerațiuni de utilitate economică. În acest fel de întreprinderi s'a realizat în modul cel mai desăvârșit, pe de-o parte, nivelarea riscului prin faptul, că un mic capitalist poate participa cu capitalul său, în zeci de întreprinderi cu cote minimale, de-abia câteva sute de lei, putând fi însă acționar chiar și la cele mai mari întreprinderi, iar pe de altă parte, s'a dat posibilitatea cea mai mare de concentrare a capitalurilor, prin mobilizarea sau punerea în producție, chiar și a celor mai mici capitaluri, cari toate la un loc dau întreprinderile cele mai gigantice, pe cari le-a putut produce viața economică de până azi.

Fără a reflecta asupra opiniei frecvente, însă greșite, că atât cartelurile cât și trusturile ar fi cele mai superioare formațiuni capitaliste, mă voi rezuma în a schița pe scurt aceste două formațiuni

mai importante din câte le cunoaștem, pentru că pe urmă să trec la tratarea problemei propriu zise, înscrisă în fruntea acestui studiu. Asemenea, ca în alte ramuri de știință socială, nici istoria dezvoltării vieții capitaliste nu este liberă de unele formațiuni laterale, adică de stagnări și formațiuni regresive, cari se datoresc timpurilor de crize, sau depresii economice. De asemenea formațiuni zise horizontale, adică colaborarea mai multor întreprinderi, aflătoare pe același nivel de producție, în vederea realizării unui scop comun. Baza subredă a acestor colaborări este contractul, încheiat între diferite întreprinderi, care are de scop fie excluderea concurenței, cu cele două nuanțe de delimitare a teritoriului, sau a debușeului fiecărei întreprinderi și fie sarea de comun acord a prețurilor de desfacere, sau cumpărarea în comun a materiilor prime și de angajare a muncitorilor, fie stabilirea de comun a cvantului de producție a fiecărei întreprinderi, sau însăfârșit stabilirea de comun acord a beneficiului, pe care este îndreptățită de a-l realiza fiecare întreprindere cuprinsă în cartel.

(Va urma).

Negyvenegymillió a Reitermalom-koncern passzívája

Kik szerepelnek a hitelezők között?

Megírtuk, hogy a temesvári Reiter-koncernhez tartozó Lovrini Gőzmalom Rt., a Kétféle „Ella” Gőzmalom és a Kisbecskerekéi „Terézia” Gőzmalom fizetéseket jelentettek. A malmok a gazdasági krízis alatt nagy hiteleket vettek igénybe, azonban a dekonjunktura következtében nem tudtak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek. A koncern kénytelen volt moratoriumot kérni hitelezőitől, amelyek között főképpen pénzügyintézetek szerepelnek. A hitelezők névsorának összeállítása most van folyamatban és eszerint az engedélyezéssel fedezett bankkövetelések a következők:

Temesvári Első Takarékpénztár 3,400.000 lej, Nagyszebeni Általános Takarékpénztár temesvári fiókja 1,200.000 lej, Banca Românească temesvári fiókja 3 millió lej, Bilédi Hitelbank 1,000,000 lej. Ezeket az összegeket a malmok adóssai

30 napon belül kötelesek kifizetni

azoknak a bankoknak, amelyekre a követelések cedálva lettek. A felsorolt összegeknél a Temesvári Első Takarékpénztár gabona-lombard-fedezettel is rendelkezik. A többi nyílt banktartozás a követ-

kező:

Banca Românească 3,600.000 lej, Magyar Általános Takarékpénztár 1,800.000 lej, Lovrini Hitelbank 7,000.000 lej, Gottlobi Takarékpénztár 6,000,000 lej (?), Terményértékesítő Takarékpénztár 2 millió lej, Reifeisen Szövetkezet, Lovrin 1,000.000 lej, Varjasi Kereskedelmi Bank 800.000 lej, Bilédi Hitelbank 300.000 lej, Terményértékesítő Népbank 300.000 lej, a Kisgazdák követelése 5,000.000 lej.

A malmok kötelezettsége összesen 41,500.000 lejre rug,

amivel szemben megfelelő aktívák állanak rendelkezésre. A malmok raktáraiban cca öt millió lej értékű buza van beraktározva.

A fizetéseketlen malmoknál Reiter József vezérigazgató rendelkezik a részvények túlnyomó többségével, amennyiben a lovrini malmnál 95, a kétféle malmnál 95 és a kisbecskerekéi malmnál 99 százaléka a részvényeknek az ő birtokában van. Miután a fizetéseketlen elsősorban pénzügyintézeteket érint érzékenyen, megtörténtek a lépések arra, hogy a malmkoncern megfelelő módon újból mobillá tegyék.

Alaptőkeemelési engedélyek

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium ujabban az alábbi működési és alaptőkeemelési engedélyeket adta ki:

Banca Generală a Județului Arad S. A. Arad, részvénytőkét 1,800.000 lejről 3 millió lejre emelheti.

Casa de păstrare S. p. A. Könyögnad (Krassó-megye), működési engedélyt kapott.

Közgazdasági Bank Rt. Déva, névre szóló részvényeit bemutatóra szóló részvényekre cserélheti be.

Gazdasági Bank Rt. Nagybánya, működési engedélyt kapott.

Banca Varadeana S. A. Varadia (Krassó-megye), részvénytőkét 500.000 lejről 1 millió lejre emelheti.

Tárantul Takarékek és Hitelintézet Rt. Bukovác, részvénytőkét 500.000 lejről 1 millió lejre emelheti.

Gottlobi Takarékpénztár Rt. Gottlob, engedélyt kapott részvénytőkéjének 1,500.000 lejről 6 millió lejre való felemelésére.

Banca Populără S. A. Netotu (Fogarás-megye), működési engedélyt kapott.

Unirea Takarékek és Hitelintézet Rt. Vad (Fogarás-megye), engedélyt kapott részvénytőkéjének 500.000 lejről 1 millió lejre való felemelésére.

Creditul Agricol Sătmărean S. A. Szatmár, működési engedélyt kapott.

Gazdasági Bank és Váltóüzlet Rt. Nagyvárad, működési engedélyt kapott és részvénytőkét 1 millió lejről 6 millió lejre emelheti.

„Omnia” Mozgófényképszínház Rt. Beszterce, engedélyt kapott részvénytőkéjének 25.000 lejről 1 millió lejre való felemelésére.

Zoltan G. Rt. Nagyvárad, működési engedélyt kapott.

Ujpecsi Villamosmű Rt. Ujpecs, engedélyt kapott részvénytőkéjének 50.000 lejről 500.000 lejre való felemelésére.

Automobila S. A. Szatmár, engedélyt kapott részvénytőkéjének 100.000 lejről 1 millió lejre való felemelésére.

Rékási Téglagyár Rt. Temesrékás, működési engedélyt kapott.

Grigorcea Kávépótlékgyár, Carapciu, működési engedélyt kapott.

Bánati Butorgyár és Faipari Rt. Temesvár, működési engedélyt kapott.

Noul consiliu de conducere al Casei Cercuale din Cluj

Ministerul Muncei a numit în ultimele zile pe următorii domni ca membri în noul consiliu de administrație al Casei Cercuale din Cluj.

Ca delegați ai patronilor: dnii Grigore Manoilescu, Iacob Poptea, Sigismund Gall, Romulus Blaga, Anton Moldovan și Emil Lupea.

Ca delegați ai muncitorilor: dnii: Gheorghe Urzică, Ștefan Andrei, Gheorghe Stroia, Francisc Ujhelyi, Francisc Bruder și Ludovic Czala.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru
ghete, trese, șireturi de
lama goufrate, șuitășuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tressel borítást és kül-
bőző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

::: ! Telexram: Pasmanteria Victoria ! :::

Az új italmérési engedélyilletékek

Beszámoltunk arról, hogy az eredeti tervtől eltérően az italmérési engedély illetékeket nem egységes díjszabás alapján, hanem a helyiségek után fogják kivetni, amelyekben az italmérési engedélyt gyakorolják. Most készült el az idevonatkozó törvényjavaslat, amely az illetékek kivetésénél a következőket írja elő: 3000 lei illeték fizetendő azokban a falvakban, amelyeknek lakossága nem haladja meg az ezret. 4000 lei az ezren felüli lakosságu falvakban. Amennyiben az italmérési engedélyt csak bor és sör árulásra használják, úgy a fenti illetékek fele fizetendő. Ugyancsak a felét fizetik azok az italmérések, amelyek elkülönítve vannak, az ország-uton például.

A városokban 6000 lei fizetendő azokért a helyiségekért, amelyeknek bére 10 ezer lejre van becsülve. 8000 lejt 10 ezer lejtől 20 ezer lejig. 12 ezer lejt 20 ezertől 40 ezerig. 20 ezer lejt 40 ezertől 60 ezerig. 30 ezer lejt 60 ezertől 80 ezerig. 40 ezer lejt 80 ezertől 100 ezerig. 50 ezer lejt 100 ezertől 150 ezerig. 60 ezer lejt 150 ezertől 200 ezerig. 80 ezer lejt 200 ezertől 300 ezerig. A bérérték megállapításánál az épületek felbecsülésével megbízott komisszió legutóbbi határozatai érvényesek, amelyeket valamennyi adófizető adókönyvébe bevezetnek. Kávéházak, teázók, klubok, cukrászdák és hotelek a fenti illetékek felét fizetik. Az illeték kivetése felebbezésel támadható meg.

Vas-, zománcédeny-, cső- és armaturagyár alakul Ploesztiben

Ploesztiben egy vas-, zománcédeny-, cső- és armaturagyár alakul. A gyárvállalat építkezéseit már megkezdte, miután a vámreviziós tárgyalások kedvező auspiciumokat nyújtának úgy a zománcédeny, mint a cső és az armatura vámvédelmére vonatkozólag. Az építkezések gyorsan haladnak és szeptemberre a gépi berendezések montírozását is be akarják fejezni. A gyár alapítói között a Mannesmann konzernnel szemben álló lengyel nehézipari érdekeltségek foglalnak helyett, a belső földiek közül pedig egy ploeshti és egy bukaresti ismert dúsgazdag vasnagykereskedőház.

Organizarea campaniei pentru transportul cerealelor

La direcțiunea generală a căilor ferate au început lucrările pentru organizarea campaniei de transport a cerealelor. Serviciul special al mișcării a cerut Ministerului de domenii o situație a cantităților de cereale, din actuala recoltă, ce vor fi exportate.

Orientările de trafic rămân aceleași, divizarea trenurilor de cereale făcându-se spre porturile Brăila, Galați, Reni, Constanța, Călărași, Giurgiu și T. Măgurele.

Administrația căilor ferate speră că cel mai târziu până la 15 Iulie să întocmească acest program.

In Cluj și Timișoara se înființează burse de mărfuri și efecte

In noul proiect de lege al burselor se prevede burselor o largă autonomie

Ziarul „Ardealul Economic” a subliniat în mai multe rânduri dorința cercurilor economice de a se înființa și în Ardeal și Banat burse de mărfuri și efecte, pentru a se înlesni teanzacțiunile.

Noul proiect de lege a burselor în urma atâtor insistențe, autorizează burse și pentru Cluj și Timișoara.

La elaborarea acestui proiect s'a ținut seamă de dorințele exprimate de comitetul bursei și de Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie.

Proiectul urmează să fie revizuit de dl Virgil Madgearu, ministrul industriei. Înainte de a i se da formă definitivă.

Autonomia burselor.

Noul proiect prevede autonomia burselor. Aceste instituții, până acum pendinte de camerele de comerț vor funcționa ca organe autonome administrându-și singure veniturile.

Bursele de efecte și acțiuni vor fi complet separate de bursele de mărfuri.

Proiectul mai prevede înființarea câtorva burse noi de efecte și acțiuni. Autorizația de funcționare e condiționată de avizul prealabil al Ministerului de industrie și al Uniunii camerelor de comerț și industrie.

Operațiile pe termen

Una din cele mai interesante dispoziții este cea referitoare la operațiile pe termen cari vor

fi permise în viitor. Modul de funcționare al operațiilor pe termen va fi prevăzut în regulamentul special ale legii burselor.

Agenții de schimb

Numărul agenților oficiali de schimb și efecte va fi redus la zece. Dintre agenții actuali vor fi preferați cei cari au o vechime de șapte ani și cei cari au titluri academice. Vor fi scutiți de dovada titlurilor academice cei cari au făcut dovada unei practici bancare de 3 ani.

Pe viitor, nu vor mai fi admiși agenți de schimb decât titrați.

Proiectul de lege mai prevede sindicalizarea obligatorie a agenților de schimb și efecte. Ei vor fi obligați să deponă o garanție de un milion lei fiecare.

Sindicul.

Sindicul va fi ales dintre agenții oficiali de schimb și efecte. El va fi și președintele casei de lichidare.

Din curtajul realizat de operațiile făcute prin sindicatul bursei, proiectul prevede 30 la sută în folosul sindicului pentru cheltueli de birou și 70 la sută să fie vărsați la casa de lichidare.

Comitetul bursei

Proiectul prevede un comitet al bursei compus din 3 persoane. În acest comitet vor intra Sindicul Bursei delegații casei de lichidare și reprezentanții marilor bănci.

Külön bizottság intézi a Banca Franco Română vezetését

A fizetésképtelenné vált Banca Franco Română szanálása érdekében úgy a Banca Națională, mint a bukaresti nagy pénzüintézetek és a betétesek is a legmesszebbmenő jóindulatot és áldozatkészséget tanúsítják. A pénzüintézet betétesei naponként tömegesen írják alá azt a nyilatkozatot, amely szerint követelésüknek hathónapos határidőt adnak, megelégednek minimális kamattal, hogy lehetővé tegyék a Banca Franco Română részéről benyújtott moratorium-kérés visszavonását. A Banca Națională viszont külön bizottságot kreált a Banca Franco Romanánál, amely bizottság in-

tézi a pénzüintézet összes ügyeit.

A bizottság tagjai Nitulescu, a Banca Națională vezérfelügyelője, Kapriel mérnök, nagybététes és I. J. Protopopescu, a Banca Franco Romana vezérigazgatója, A bizottság Nitulescu vezérfelügyelő ellenőrzése mellett intézi az ügyeket, a vezérfelügyelő viszont naponként jelentést tesz a helyzetről a Banca Nationalának. Ettől a rendszertől, valamint a bukaresti nagybankok és a betétesek további jóindulatától remélik a Banca Franco Romana kritikuss helyzetének megváltozását.

Noui concesiuni de exploatare forestiere

Ministerul de agricultură și domenii a acordat următoarele brevete de exploatare forestiere, publicate în „Monitorul Oficial” din 1 Iulie 1929:

Regulamentul de exploatare al pădurii Pietriș, pendinte de comuna Rusul de Sus, județul Someș, proprietatea dlui Francisc Banffy, în suprafață de 57 ha, 5500 mp. Regimul crâng simplu. Revoluția normală 30 ani. Exploatarea în 30 ani. Garanție de împădurire 500 lei de fiecare hectar. Revizuirea după 10 ani.

Amenajamentul pădurii Seria Salard, pendinte de comuna Uilacul de Munte, Hususea și Iantelec, județul Bihor, proprietatea comunei Salard, în suprafață de 162 ha, 400 mp. Regimul crângul, cu 80 rezerve la hectar, de esență gorun aleși din cei mai groși, bine conformați și uniform repartizați. Revoluția normală 40 ani, exploatarea în 40 ani. Garanție de împădurire 800 lei de fiecare hectar. Revizuirea după 10 ani.

Amenajamentul pădurii Cupan, pendinte de comuna Covasna, județul Trei Scaune, proprietatea Societății anonime ardeleană pentru industria forestieră, în suprafață de 1628 ha. Regimul codru cu tăeri rare. Revoluția normală 54 ani, exploatarea 54 ani, cu sancțiunea de a se anula acest amenajament în cazul când materialul ce se va exploata nu se va întrebuiți pentru fabricarea celulozei. Garanția de împădurire 4000 lei de fiecare hectar. Revizuirea după 10 ani.

Regulamentul de exploatare al pădurii Uloc, pendinte de comuna Belin, județul Trei Scaune, proprietatea dlilor Adalbert și Andrei Tană, în suprafață de 23 ha, 5500 mp. Regimul codru cu 30 rezerve la hectar. Revoluția normală 80 ani, exploatarea în 2 ani. Garanția de împădurire 3000 lei de fiecare hectar. Revizuirea după 10 ani.

Plusurile de taxare la CFR.

Nu se mai aprobă restituirile

Consiliul de administrație al căilor ferate a decis, în ultima sa ședință, că în viitor să nu se mai aprobe restituiri pentru plusuri de taxe de transport pe cfr., rezultate din sporiarea tarifelor, nici pentru transporturile de alte mărfuri, cari nu sunt prevăzute în tarif.

Refacerea căilor ferate

Direcțiunea Generală CFR. a discutat, repartitia fondului de 5 miliarde lei, pentru campania de refacere a anilor 1929 și 1930 — după programul detaliat, publicat de curând.

Pentru refacerea liniilor existente și terminarea celor în construcție s'a afectat suma de 1 miliard 212 milioane lei, iar pentru ateliere un miliard 213 milioane lei.

Ne fogadjon el mást
„Mira” légyfogó
a legjobb!

A határmenti fűrészgárak intervenciója a CFR-nél a rönk szállítási díjtételeinek leszállítása érdekében

Harminctől ötvenszázalékos refakciót az exportnál!

Aradi tudósítónk jelentése: Oly termelő államokban, ahol az államvasutak kihasználása racionalisan történik igen nagy figyelmet és gondot fordítanak arra, hogy a különböző teherdíjak megállapításánál ne érje sérelem első sorban a termelő, az ipari és mezőgazdasági termelő köröket.

Ez nemcsak vasutügyi politikából, tehát állami szempontból fontos, de a termelés fokozása legyen az ipari, vagy mezőgazdasági lévén elsősorú feltétele egy észszerű gazdasági politikának az illetékes körök arra törekvésük, hogy az államvasutak érdekeinek szemelőtt tartása mellett a termelőnek megkönnyítsék anélkül is nehéz helyzetét, nemcsak a kész árunak az elszállítását teszik lehetővé, hanem

a nyers árunak a kitermelés helyétől a gyárhoz való szállítását előnyös díjtételekkel, esetleg referenciákkal elősegíti

Tíz éven keresztül amióta a román államvasutak az új rezsimben átvette Erdélyben a vonalak vezetését, állg történt valami ezen a téren.

Hiábavaló volt a termelők mindennemű intervenciója, csődöt mondott a szak, közgazdasági és napi sajtók propagandája. Hiába a demonstratív munkás elbocsátások, hiábavalók a termelés és üzembeszünetések, mindez süket fülekre talált.

A C. F. R. vezetői zseniális tudatfűrészgárakban túltették magukat a kéréseken anihiláltak minden jóindulatu iniciatívát és rövid látásukban csak fokozták helytelen rendeletekkel és drágábbnál drágább díjtételekkel az ipari és mezőgazdasági termelésnek kifizetését. És ámbár hosszú harcok árán forszírozták a termelők a C. F. R.-től hogy legalább a készárúnak az export céljaira szánt készárúnak a díjtételeit méltányosabban állapítsa meg a nyers anyagnak a termelés helyétől a feldolgozási helyig, illetve a gyárig való leszállítását olyan díjtételekkel sújtotta, amelyek a nyers anyag termelési helyétől az ötvenhat kilométernyi távolságon kívül estek, teljesen elvesztették rentabilitásukat és ennek folytán kénytelenek voltak

munkásaikat elbocsátani és üzemeiket beszüntetni.

A termelésben a legeklatánsabb példa erre számtalan határmenti fűrésztelep, de nemcsak a határmentén, de az ország belsejében is, amelyek minthogy távol esnek a nyers rönknek termelési helyétől, egymásután beszüntették termelésüket.

Aradon például, ahol három nagy fűrészgár is van, az

Aradana Zeiler Cornis et Co., a Patria fatermelő és az Aradi Fűrészgár, amely gyáraknak a feldolgozási kapacitásuk megkülönbözteti az évi négyezer vagon rönköt üzemeiket beszüntetni voltak kénytelenek. Amint értesülünk a termelő felek a napokban a C. F. R. üzletvezetőségén keresztül a C. F. R. vezérigazgatóságához olyan memorandumot nyújtottak be, amelyben azt kérték, hogy egy bizonyos termelési kapacitást meghaladó fűrészgáraknak a CFR.

harminctől negyvenöt-százalékgig terjedő refakciót adjon a rönk szál-

Banca Minelor își continuă programul de dezvoltare

„Societatea Industriei Aurului”, „România-Africana”, „Service Petroleum Co” și „I. R. D. P.” au înregistrat frumoase rezultate

„Banca Minelor” care are importante întreprinderi și cointerese și-a avut adunarea generală în 30 Iunie a. c. la care s'a constatat, cum banca mereu continuă să se desvolte cu întreprinderile și cointeresele ce are.

Raportul atinge chestia exploatarei după metode moderne a întreprinderilor dela Dorna-Tătăruși. Acțiunile noiei societăți vor intra în portofoliu Băncii Minelor.

Rezerva alocată anul trecut pentru debitorii dubioși a fost întrebuințată la amortizarea unei părți din creanțe. In cece privește acțiunile „Service Petroleum Co” cari alcătuiesc o mare parte a portofoliului societății și acțiunile I. R. D. P., nu s'a modificat cursul lor de înregistrare.

Combi-națiunile financiare în curs și restabilirea cursurilor ce va rezulta în mod normal din realizarea acestor combi-națiuni precum și

creșterea valorii pe care o vor avea drept consecință,

au îndemnat societatea să procedeze în felul acesta. Raportul arată că beneficiul României Africane a fost de 55

litásánál,

ami annál is inkább igazságos és méltányos mivel ezek a gyárak közel lévén a határhoz ki-zárólag csak exportra dolgozhatnak és ezzel a kormány exportpolitika intencióinak megfelelnek. Másrészt pedig eltekintve a szociális és pénzügyi előnyöktől a CFR-nek szállítási díjakból számtalan milliót jövedelmezésnek, olyan jövedelem amelytől a magos díjtételek miatt szünetelő gyárak ma a CFR-nek egyáltalán nem fizetnek.

Remélhető, hogy Vidrighin vezérigazgató, a kinek jóindulatu intencióiban a termelő körök nem kételkednek, a lehető legrövidebb időn belül teljes megértéssel fogja a termelőknek ezen sérelmeit orvosolni és sietni fog teljes satisfactiót adni, annál is inkább, mert ez nemcsak a magángazdaság szempontjából fontos, hanem a CFR intenzív kihasználása szempontjából és rendkívül értékkel bír.

Vânzarea în comun a cerealelor

Un fond de 500 milioane lei

In ședința oficiului național al cooperației române, d. ministru I. Răducanu, a anunțat că se va pune la dispoziția oficiului un fond de cinci sute milioane, pentru a se organiza vânzarea în comun a cerealelor. In felul acesta, țărani nu vor mai fi lăsați la discreția speculanților.

Operațiunile vânzării în comun se vor face prin federale și cooperative.

Deasemeni, d. ministru I. Mihalache, va distribui agricultorilor, prin unitățile cooperative, mașini și unelte agricole, din fondul pus la dispoziția ministerului în urma imprumutului extern.

Prețul aurului și al argintului

După cum se știe, prin legea stabilizării, valoarea aurului a fost fixată la prețul de 111.111 lei 10 bani kgr., așa că nu mai există variațiuni ale prețului acestui metal. Prețul argintului standard a fost fixat pe intervalul de la 15 Iulie a. c. la 2669 lei kgr.

Formularele C. F. R. au fost scumpite

Direcțiunea generală a căilor ferate face cunoscut că începând de la 1 Iulie, costul formularelor scrisorilor de trăsura, din traficurile locale, directe interioare (cu liniile particulare) și directe internaționale, este de 7 lei, scrisoarea de trăsura conosament lei 22, buletinul de mesagerii fără ramburs 4 lei și buletinul de mesagerii cu ramburs lei 10.

Industria Iutei S. A. își sporește capitalul la 50 milioane lei

Industria Iutei S. A. ce s'a înființat în cointeresea Băncii de Credit Român și a Băncii Chrissoveloni în anul 1928 la București, a ținut adunarea generală extraordinară în zilele din urmă, în care s'a hotărât sporirea capitalului social dela 30 la 50 milioane lei, încredințându-se tranșarea tranzacțiunei direcțiunei întreprinderii.

In baza autorizației direcțiunei a hotărât sporirea capitalului dela 30 la 40 milioane lei, prin emiterea alor 20 mii acțiuni cu nominal de 500 lei. Noua emisiune va fi luată în întregime de către vechii acționari. Acțiunile au fost deja în întregime semnate.

milioane lei. In situația actuală acest rezultat poate fi considerat ca satisfăcător.

România-Africana afectează totalul beneficiului la amortizări.

Exploatarea Dornei-Tătăruși va începe în surând, în condițiuni mult mai favorabile.

Plasarea produselor de bitum, cari sunt mult cerute, se va face cu înlesnire.

Societatea Industriei Aurului în care societatea are interese însemnate își îndreaptă progresiv rezultatele.

Beneficiul Băncii Minelor fiind de 1.5 milioane este atribuit unei rezerve extraordinare.

Legiferarea noiei sporiri de impozite

DI Mihai Popovici, ministru de finanțe, a prezentat parlamentului proiectele de legi pentru mărirea taxelor pe: alcool, brevete de băuturi spirtoase, zahăr și impozitul global.

Numai cu aceste noi tax, guvernul speră să acopere go-lul bugetar.

BĒREA „URSUS” este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

A Banka Nationala kormányzója válaszolt a román bankok hadüzenetére

Uzsora vádak és egyebek — A nagybankok „csak azért is” emelni fogják a kamatot — Mit szól az ipar és a kereskedelem — A gazdasági válság a bankok félévi mérlegének tüzeiben

Megirtuk, hogy a bukaresti bankszövetség memorandumot nyújtott át a Banca Nationalának, melyben tiltakozik a Nemzeti Bank pénzügyi politikája ellen és a legutóbbi kamatláb-emelésének tulajdonítja a pénzforgalom megbénulását. A bankszövetség ezen megállapítása a legkevésbé sem túlzott, mert a ráta felemelése óta megbénult az ország egész pénzügyi élete.

Ez a helyzet jellemzi a bankok június 30-án lezárt idej félévi mérlegét is. A legteljesebb bizonytalanság és a legteljesebb üzlettelenség vonul végig vörös fonalként az összes bankok félévi mérlegein és ez nemcsak kisebb pénzintézeteknél van így, hanem még azoknál is, amelyek jelentékenyebb visszleszámitolási hitelt élveznek. Sajnos, a jövő sem vigasztaló. Általános a vélemény, hogy

a pénzkrisis a következő félévben nem fog enyhülni,

hanem a pénzintézetek a jövőben kihelyezéseiknél még nagyobb óvatossággal fognak eljárni mint eddig, mert a jelenlegi viszonyok között a legnagyobb cégek bonitása is problematikus.

A bankok éppen úgy, mint a kereskedelmi és iparvállalatok, kénytelenek az adott helyzetet követni. Az elv az, minél nagyobb forgalmat lebonyolítani redukált igények mellett. A piacon uralkodó dekonjunktúra kiülte az elmúlt eszféndő lázas vállalkozási kedvét, amely bár nem volt kellőleg megalapozva, életét visz bele gazdasági viszonyainkba.

Pénzügyi körökben rendkívül nagy visszatetszést keltett a Nemzeti Bank kormányzójának, Burileanunak a bankárszövetség memorandumára válaszként közzé tett nyílt levele. A bankkormányzó levelében visszautasítja a bankárszövetség vádjait és azt állítja, hogy *a bank kamatlábemelésével a visszleszámitolást élvező pénzintézetek visszaéltek.*

Kimutatja, hogy a visszleszámitolási hitel a stabilizáció óta kétszáz millió lejtel emelkedett és ma 8.291 millió lejtel tesz ki.

A nyílt levél további részében a bankkormányzó uzsorával vádolja meg a bankokat és reámutat arra, hogy amikor a jegybank kamatlába 6 százalékos volt, 25—30 százalékos uzsora kamatot szedtek és a Banca Nationala semmilyen közbelépése sem volt elegendő arra, hogy józanabb belátásra bírja a bankokat. A 3 és fél

százalékos bankkamatláb emelésének, állapítja meg a kormányzó, nincs kihatása a belső kamat kialakulására, mert hiszen a Romániai bankok 40 milliárd hitelt helyeznek ki és összesen

csak 8 milliárdot vesznek igénybe a Nemzeti Banktól

vagyis a kihelyezett összegnek csak 5 százaléka az amely a Nemzeti Bank trezorjából kerül ki.

Bankkörök Burleanu nyílt levelét egyenesen hadüzenetnek tekintik, amely azt jelenti, hogy a Nemzeti Bank a bankok támogatása nélkül, sőt azok határozott rosszalása elenére is folytatni fogja eddigi kamatláb politikáját.

Evvvel szemben a nagybankok is elérkezettnek látják azt,

hogy a cselekvés terére lépjenek. Több mint bizonyos ugyanis, hogy az őszi kampány kezdetével az egész vonalon „csak azért is” felemelik a kamatot. A bankoknak — pénzügyi körök véleménye szerint nincs más lehetőségnek, mert

a reeszkompt és a kereskedelmi kihelyezések kamata közötti spannkunk még a rezsit sem fedezi.

Hogy mit szól majd a kamatláb emelkedéshez az agonizáló ipar és kereskedelem — az a jövő zenéje. Valószínűleg semmit — és ezt tudják a bankok. Az ipar és a kereskedelem nem nélkülözheti a hiteleket — igaz, hogy a bankok sem nélkülözhetik a hitelt igénylőket, de ezt viszont az ipar és a kereskedelem — ugylátszik — nem tudja.

Eladási központot állítanak fel Bukarestben a romániai fémgyárosok

Megirtuk, hogy a romániai fémgyárosok Brassóban szakmai értekezletet tartottak, amelyen az ország legnagyobb, kilenc fémipari vállalat megbízottja elvi megállapodást létesített arra, hogy a szakmai helyzet konszolidálása érdekében központi eladási irodát állítsanak fel.

Amint értesülünk a fémgyárosok Bukarestben állítják fel az eladási központot, amely

kontingenciát fogja eladást és a termelést, ezenkívül természetesen szabályozni fogja az eladási árakat és feltételeket, valamint egységes méreteket és súlyokat fog megállapítani. A kartell ügye véglegesen az e hó folyamán megtartandó újabb brassói értekezleten fog megoldást nyerni, ahol a kartell megállapodást az érdekeltek alá fogják írni.

A Reiter-malomkoncernnek a hitelezők két havi moratóriumot adtak

Lapunk máshelyén részletesen beszámolunk a Reiter-malom koncern átmeneti fizetési zavarairól.

A lovrini malomkoncernnél édekelte pénzügyi helyzetek július 3-án a temesvári Lloydársulat tárgyalási termében értekezletre gyűltek össze, hogy a malomkoncernhez tartozó malomvállalatok nyugodt lebonyolítását megtárgyalják.

A vagyoni mérleg ismertetése után Reitter Imre dr. országgyűlési képviselő ajánlotta, hogy az értekezlet

határozza el a malomérdekeltségnek adandó moratóriumot.

mert csak ez esetben érhető el az összes hitelezőket kielégítő likvidáció és ezáltal elkerülhetők az egyes hitelezők által foganatba vett biztosítási intézkedésekkel járó tetemes költségek további szaporítása.

Reitter Imre országgyűlési

képviselő javaslatát még azzal is indokolta, hogy a moratórium ideje alatt a malomingatlanok értékesítési lehetősége tekintetében is tisztább kép fog mutatkozni és hogy ezen idő alatt a vállalatok könyvei és ezzel együttesen a vagyoni állapot alapos felülvizsgálata megőrténhetik.

Ezen javaslatot Giurcaneanu és Löbl Hugó igazgatók, valamint Schmitz Ferenc dr. és Strubert Jakab dr. ügyvédek hozzászólása után

az összes jelen volt pénzügyi vezetők elfogadták

és miután még Muth Gáspár dc. szenátor megvilágította azon kiszámíthatatlan súlyos következményeket, melyeket az egész bánáti közgazdaság elszenvedne, ha a szöbanforgó ügy békés lebonyolítása erőszakos eljárásokkal meggátoltatnék, a moratóriumot egyelőre két hó-

napra engedélyezték. Csúpan azon intézetek jelen volt képviselői, amely intézetek központja nincs helyben, egyelőre csak elvileg járultak hozzá a moratóriumhoz, központjuk erre vonatkozó hozzájárulásának beérkezéig.

Az értekezlet során ismertették vagyoni állapot

jogos reményt nyújt nyújt arra, hogy a fennforgó vagyoneértékek racionális értékesítése után egy az összhitelezőket kielégítő lebonyolítás lehető lesz,

Majd egy öt tagból álló bizottságot küldött ki az értekezlet, azzal a rendeltetéssel, hogy ezen bizottság a vállalatok könyvvizelőit szakértőket után felülvizsgálta és hogy az egyes vállalatok ügykezelését ellenőrizze. Ezen bizottság tagjává Giurcaneanu és Löbl igazgatókat, Seitter Imre dr. képviselőt, valamint Dutschak Frigyes dr. és Schmitz Ferenc dr. ügyvédek választotta meg az értekezlet. A revíziós munkálatok elvégzése után az összhitelezők értekezlete fog megtartatni.

A Resica beszüntette a munkáselbocsajtásokat

Hírt adtunk annak idején, hogy a Resica-művek igazgatósága a hetekkel ezelőtt kitért bérharc következményeként a tömeges munkáselbocsajtások fegyveréhez folyamodott. A resicai munkások a napokban monstre küldöttséggel keresték fel Bukarestben Madgearu kereskedelmiügyi minisztert, aki a munkánélküliség enyhítése céljából a megelőző liberális rezsim által a Resica-Műveknél okozott óriási összegű tartozások törlesztésére 160 millió lejt azonnal folyósított és huszonöt új lokomotívumot rendelt a Resica-Művektől, hogy a munkánélküliség aggasztó arányait enyhítse. A munkások küldöttsége azután Burila vezérigazgatót, a Resica-Művek bukaresti teljhatalmu direktorát kereste fel, aki a Madgearu miniszter intézkedéseire tekintettel a tömeges munkáselbocsajtások tárgyában már foganatosított intézkedéseket azonnal hatálytalanította.

Olvassa a

Lemul-t

Szükség van-e faegyesületre?

A faipar reprezentánsainak nyilatkozata a Faegyesület megszervezésének szükségességéről — Az „Ardealul Economic” ankétja

Mult számunkban fenti cím alatt közölt cikkünk a fatermelés és fakereskedelem köreiből élénk érdeklődést keltett. A kérdés nagy horderejére való tekintettel felkerestem egy pár aradi fatermelő vállalat vezetőjét, akiknek ez irányú véleménye nagy fontossággal bír a jövő faegyesületi élet megszervezése tekintetében.

Mairovitz Márton az M. Mairovitz și Fii S. A. aradi fatermelő vállalat vezérigazgatójának nyilatkozata

— Véleményem szerint a Faegyesületre, mint szakmai organizációra

feltétlen szükség van.

Minden szomszédos fatermelő szakmának megvan a saját egyesületi élete és ezen keresztül érintkeznek a fatermelők és fakereskedők egymással valamint egyesületeik által tudják befelé és kifelé intenzíven módon képviselni érdekeiket.

A romániai faegyesület megszervezésénél fontos azonban elsősorban az, hogy

a megszervezés és vezetés szakképzett, önzetlen és jó vezetők kezébe kerüljön.

— Az egyesület magába kell ölelje azonkívül a romániai faszakma összes képviselőit, tehát magának a szervezkedésnek *országos jellegűnek kell lennie.* Ez ma annál is könnyebb, mert egy a mozgalom, mint a megszervezésben bár elsősorban erdélyi és bán-sági cégek vesznek részt, ezek közül pedig a legtöbb vállalatokat már nagyobbára kiterjesztették a régi királyság területére is, ami a megszervezést nagyon megkönnyíti. A megszervezés még azon egyszerű oknál fogva is könnyen sikerülhet, mivel, főleg az előző évek dekonjunkturája folytán és a rossz viszonyok miatt

számtalan fatermelő és fakereskedő elhullott és feltételezhető,

hogy csak a tőkeerős cégek maradtak fenn, amelyekkel pedig könnyebben lehet egyesületi életet létrehozni és fenn tartani.

Heller Ödön, a „Patria” fatermelő r. t. ügyvezető igazgatójának nyilatkozata

— Ugy a magam, mint a cégem részéről üdvösnék tartom egy szerves élet kiépítését és a faegyesület felállítását. Amennyiben ez az egyesület a fatermelők érdekeinek képviselésével kíván foglalkozni és a szakmának komoly szervezője lesz, cégem szívesen támogat

minden ilyenirányú mozgalmat és szervezetet.

Feld Ede, a Lomási Erdőipar R.-T. igazgatója

— A faegyesületre feltétlen szükség van, azonban az egyes fatermelők érdekei annyira különbözőek és annyira ellentétesek, hogy ezek a tények feltétlen nehézségeket fognak okozni a megszervezésnél. Itt pl. a rönk, fuvarkezelése. Vannak vállalatok, amelyeknek a fűrészük az erdő közelében van, azok nem fognak a rönk

fuvar leszállítási akcióban részt venni, ugyanez a helyzet az export tűzifával.

A határ közelében levő fatermelők exportálnak tűzifát, a messzebb levők nem tudnak.

A határmantiek biztosan nem fognak részt venni, legalább is szívesen egy olyan akcióban amely a tűzifa fuvarát annyira redukálná, hogy

a határtól messzelévő termelő is tudjon exportálni.

Ha ezen akadályok dacára is a faegyesület létesíthető, úgy az tekintve, hogy a szervezkedésnek sokkal messzebbmenő céljai is lehetnek, úgy nem hiszem, hogy cégünk ne pártoljon egy megfelelő, komoly és a helyzet magaslatán álló egyesületbe bekapcsolódni.

Tr. Chirilă.

Az Erdélyi Szénbánya újabb villamoscentralét létesít

Az Erdélyi Szénbánya Rt. programjában szerepel, tudvalevőleg az erdélyi villamoscentralék kiépítése. A szénbánya két évvel ezelőtt fejezte be az egeresi nagyszabású centralé építését, amely a környék áramát szolgáltatja.

Újabban a vállalat a kolozs-megyei Bruchida községgel léte-

sített megállapodást egy centralé felállítására, amely a környék falvak villamos-áram szükségletét is szolgáltatni fogja. A megállapodás időtartama 30 év. A megyei bizottság a napokban dönt az előljárásság és az Erdélyi Szénbánya közötti megállapodás jóváhagyásáról.

Pört indít Nagyvárad a CFR ellen, mert nem állít fel ott forgalmi ügynökséget

Hogyan veszett el a város negyedmillió aranykoronája

Nagyvárad fejlődését szolgálta volna az a körülmény, ha annak idején Nagyváradra kerül a Máv egyik üzletvezetősége. Évekig volt erről szó, amíg nyelbeütődött a horderejes ügy.

A város és a Máv között szerződés jött létre, amelynek egyik pontja szerint Nagyvárad megvásárolta 150 ezer aranykoronáért a Bordé-féle házakkal szemben álló hatalmas telket, hogy

oda építsék fel az üzletvezetőség székházát.

Ezt a telket ma a CFR használja, miután előbb a Máv rendelkezett vele. A mai értéke körülbelül 8 millió lej. A város kiadásai ezzel még nem fejeződtek be és áldozatkészsége további százezer koronát pocskolt el hiába az üzletvezetőségért folytatott akcióban. Ugyanis a közbejött háború alatt sürgősnek mondták ki a vasuta-

sok és hivatalaik áttelepítését s a Bordé-házat alakították át erre a célra. Amikor pedig az áthelyezés mégis elmaradt, az újból való visszaalakítás ismét

százezer koronát követelt.

A Máv jogutódja, a CFR aztán végleg elfelejtkezett az áthelyezésről, bár tárgyalások már voltak ebben az ügyben és Nagyvárad megelégedett volna, ha csak a szatmári forgalmi főnökség jön át hozzánk. De ez is elmaradt. A CFR azt állítja ugyanis, hogy a vasúti tisztviselők számára nincs elegendő lakás s ami van, az tuldrága.

Nagyvárad város vezetősége elhatározta, hogy nem vár tovább, hanem megindítja a pert a vasút ellen. Ha már nem helyezik ide sem az üzletvezetőséget, sem a forgalmi főnökséget, legalább a telket akarják vissza.

Hat nagy erdélyi utvonalat hoznak rendbe néhány hónapon belül

A parlament ismeretesen 500 millió lejt szavazott meg a köz-munkaügyi tárca javára, hogy ebből az összegből megkezdjék Románia lehetetlen állapotban lévő utainak ujjáépítését. A minisztérium tervet dolgozott ki, amelynek alapján

árlejtést irtak ki a különböző utak ujjáépítési munkálataira.

Az árlejtés első napján többek között a Nagyvárad—Belényes—Brád utvonala kerül árlejtésre. Ezekon kívül a következő Erdélyt és Bánátot érdeklő utvonalat építik át:

Temesvár—Lugos utvonala ujjáépítése 3 millió 150.000 lej értékben. **Arad—Temesvár** utvonala feltöltése öt és félmillió lej értékben. **Csucsá—Nagykároly** vonalon a 78. és 79. számú kis hidak ujjáépítése és a városon átvezető utvonala kikövezése négy millió 540.000 lej értékben.

Brad—Abrud utvonala átépítése egymillió 50.000 lej értékben.

A **Csucsá—Nagykároly** utvonala kikövezésére 3 millió 263.000 lej értékben.

A fenti munkálatokra vonatkozó árlejtéseket július 5—15 között tartják meg a köz-munkaügyi minisztériumban.

A nagyváradai „Automobilia” cég részvénytársasággá alakult

A kitűnő hírnévnek örvendő nagyváradai „Automobilia” Balog Lajos cég, amely autómobilok és műszaki anyagok forgalombahozatalával foglalkozott, részvénytársasággá alakult át. A részvénytársasági alapon átszervezett céget jelentősen kibővítették, megszervezték a világhírű General Motors Continental Művek gyártmányainak Bihar-, Szatmár- és Szilágy megyék részére a Chevrolet- és Oldsmobile-kocsik egyeduralmát. A vállalat teljesen befizetett alaptőkéje 5 millió lej. A vállalat vezetését továbbra is Balog Lajos, mint vezérigazgató látja el, aki kitűnő szakember és nagy népszerűségnek, valamint tekintélynek örvendő szakmai körökben.

Soc. Franco-Română a reclamat pe comerciantul L. Wiesel pentru autoincendiere

Societatea de asigurare Franco-Română a reclamat pe comerciantul L. Wiesel că și-a dat singur foc magazinului din str. Mercur, pentru a încasa dela societate suma de 1.300.000 lei cu care era asigurat.

După constatările făcute și după depozitia martorilor, comerciantul a fost depus. El este supus cehoslovac și se află în Timișoara de trei ani.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

Értesítés! Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok kész Honespuns sport-öltönyök

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaárnyháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

Nyolcvanmillióért átvette az állam az Arad-csanádi vasutat

Az Arad-Csanádi vasút az úgynevezett A. Cs. E. V. államosítása és likvidálása érdekében kiküldött bizottság befolyásolt munkáját, melynek eredményeképpen az állam a régi magánvállalattól 88 millió lejért átvette a vasutat és a vasúthoz tartozó épületeket és felszerelést.

Annak a vagyonnak a kezelésére, amelyet az állam nem vesz át, „Siab”, „Societatea Industrială Arad-Brad” név alatt magánvállalat alakult, amely a 17 millió lejtartozott, de legalább 35 millió lej értékű vagyonkomplexumot már át is vette.

A „Siab” által átvett vagyonkomplexumba egyébként

hatalmas erdőségek, egy cementgyár, kőbánya és két aradi épület tartoznak.

Érdekes, hogy a tranzakció már 1922. óta huzódik, azonban a kormányok mesterségesen húzták a tárgyalásokat, hogy a párthívek minél hosszabb ideig vehessék fel a busás napidijukat. Az államosítandó va-

gyonkomplexum átvétele érdekében delegált bizottságoknak állandóan 15 tagja volt és a 15 tag minden ülés után 140.000 lejűt vett fel és egyenként 6000 lejes napidiját,

Jellemző momentuma a tranzakciónak az, hogy amikor az elmúlt napokban a kormány által delegált bizottság megjelent Aradon a likvidációs munkálatok megejtésére, a régi, liberális vezetőség még tartott egy ülést, amely

ujabb 140.000 lejes megterhelést jelentett a vasúttársaságnak.

Az új vezetőség közvetlenül ezután tartotta meg ülését, mely azonban összesen 3000 lejes megterhelést jelentett a megalkult Siab-nak.

Inviorarea situației economice

In cursul săptămânei trecute s'au cumpărat lei pentru 180.000 lire sterline.

Majoritatea operațiunilor s'au încheiat la Brăila și Galați —

ceiace dovedește, că acești bani au fost lăsați pentru angajările de cereale.

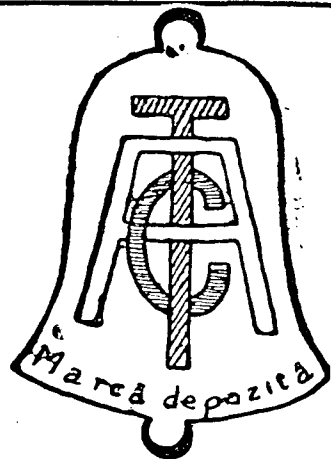
Din punctul de vedere al mijloacelor pentru susținerea stabilizării leului prezența acestor devize în țară nu poate fi decât îmbucurătoare.

Deasemeni în cursul zilei de alaltăeri, s'au mai cumpărat lei pentru 45 mii lire sterline.

E de observat că devizele vin mai ales dela Constanța — export de petrol — dela Brăila — export de cereale — și dela Galați — export de cherestea.

Legea drumurilor

D. ministru al lucrărilor publice Pantelimon Halippa, a prezentat Consiliului proiectul legii drumurilor. Consiliul l-a aprobat trimițându-l la Consiliul Legislativ.

Cuaceastă marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

Finetă de 800!

Pabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revanzatori. „Tacămul” fabrică de argintării. Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacămul”

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési oldalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

„CARMEN”

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekeipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncím: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéje 85 millió lej

Minden banküg-

letet legelő-

nyősebben

végez.

Áruraktárai

a vasut

mellett

Engedélyezett

devizahely.

Betéteket

elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :-: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:

Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

Harca pe un an
Belföldön egész évre

{ Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei

{ Pentru bănci și instituțiuni financiare 2000 lei

{ Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei

{ Bankoknak és pénzintézeteknek 2000 lei

{ Pentru străinătate 1500 lei.

{ Külföldre

Jumătate an { 600 lei

{ 1200 lei

Féleure { 600 lei

{ 1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm² } 20 lei

Cimlapon I. oldalon cm²-ként } 15 lei

În text } 15 lei

Szövegoldal } 15 lei

Un sir garmond } 80 lei

Egy garmond sor } 80 lei

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73,400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókontézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.